

Näpi mees Ruuben Lambur on relv käes Eesti vabaduse eest võidelnud ja selle pärast ka kaheksateist aastat vangilaagrite koledusi kannatanud.

Tairo Lutter

Metsavend ja teemees saavad ordeni

Tänavuses Eesti Vabariigi aastapäevaga kaasnevas aumärkidesajus pudeneb Lääne-Virumaale vähemalt seitse ordenit. Väga kõrge tunnustuse, Riigivapi V klassi ordeni pälvib Näpil elav 79-aastane vabadusvõitleja Ruuben Lambur.

Andres Pulver

"No kes nüüd sellega hakkama sai, et mind sinna esitas," oli Ruuben Lambur oma autasustamisest kuuldes üllatunud ja lisas tagasihoidlikult: "Mina oma teeneid küll kuidagi esile tõsta ei oska."

1941. aastal 16-aastaselt relva pihku võtnud ja koos isa-ga metsa läinud Ruuben Lamburi kaks venda mõrvati punaste poolt. Saksa okupatsiooni ajal oli Lambur omakaitstes ja hiljem Saksa sõjaväes.

Kui punased uuesti tulid, läks ta taas metsa. "Kolm aastat olin koos teiste rindelt tulnud meestega. Ega me ennast varjanud, kui vähegi võimalust oli, siis pidasime ikka lahinguid," rääkis kunagine metsavend.

Kaheksateist aastat Siberis

Metsas olles sai Ruuben Lambur kaks korda haavata, 1945. aastal jalga ja kaks aastat hiljem pähe. 1947. aasta sügisel müüti ta valedokumentide ost-

Sõjajärgsetel relvastatud väljaastumistel oli oma osa selles, et Ruuben Lambur pidi Siberi laagrites olema kuni 1965. aastani. "Ma oleksin kolm aastat varem vabanenud, kui oleksin Rahva Häälede kirjutanud artikli, kus oleksin kõvasti kahtsenud ja oma vaadetest loobunud, aga see ei tulnud kõne allagi," pajatas vabadusvõitleja.

Pärast vangilaagrist vabanemist leidis Lambur endale töökoha Väike-Maarja KEK-is. "Ma pidin teistest viis aastat kauem töötama, et pensionile saada, sest vangilaager ei läinud ju staazhi hulka," rääkis Lambur.

Ligi veerand sajandit tavalust kõrval olnud meest üllatas Siberist koju jõudes, et selle aja jooksul sirgunud uus põlvkond oli kasvanud Lenini ja Marxi õpetuse vaimus ja neil polnud aimugi metsavendlusest ja repressioonidest.

Lambur tunnistas, et ta on sellest ajast alates pidevalt püüdnud noortele ja vanematelegi toimunut selgitada ja seeläbi ka mõnel korral väiksematesse pahandustesse sattunud.

Praegu on novembris oma 80. sünnipäeva tähistav Ruuben Lambur Lääne-Virumaa endiste poliitvangide ühenduse juhatuse esimees ja lööb aktiivselt kaasa ka Memento, legionäride ühingu ja kaitseliidu tegevustes.

KIMBATUS

No kes nüüd sellega hakkama sai, et mind sinna esitas?

Riigivapi V klassi ordeni kavaler Ruuben Lambur

Lääne-Virumaalt pälvivad liisaks Ruuben Lamburile kõrge riikliku tunnustuse veel endine Riigikogu liige ja Rägavere valvolikogu esimees Arvo Jaakson, Väike-Maarja kohaliku elu edendaja Hanno Tamm ja teemeister Neeme Mikenberg, keda autasustatakse Valgetähe V klassi ordeniga.

Kunagine õpilasvabadusvõitleja, Simunas elav Kaljo Tamm saab Eesti Punase Risti IV klassi ordeni.

Ruuben Lamburi kodukohta Näpile läheb veel teinegi orden, sest Näpi mees Harald Võsu saab samuti vabadusvõitleusega seotud teenete eest Kotkaristi V klassi ordeni.

Kotkaristi Hõberisti saab Rakvere politseinik Viktor Hinn.

Tänavuses ordenisaajate nimekirjas on teiste hulgas ka endine USA president George Bush senior, endine Saksamaa president Richard von Weizsäcker ja endine europarlamenti esimees Patrick Cox.